

INTERVIEW Boek over leven zonder ouders

Leontine brak met haar vader én moeder

Hoe is het als je uit puur zelfbehoud besluit te breken met je ouders? Leontine Reitsma uit Den Helder beschrijft het in haar boek 'Ouderloos, leven zonder vangnet'.

Petra Bies
p.bies@mediahuis.nl

Den Helder ■ Leontine Reitsma zat midden in een inktzwarte postnatale depressie toen er een kaartje van haar moeder kwam. 'Gefeliciteerd', stond erop, 'ik hoor dat je een dochter hebt. En dat je aan de medicijnen bent. Nou, ik heb nog nooit een pil nodig gehad'.
Woorden die de nu 54-jarige Helderse tot in haar ziel raakten. Maar die ook bevestigden dat het besluit dat zij jaren eerder nam het beste van haar leven was. „Totaal breken met mijn moeder. Ze was zo egocentrisch en manipulatief, ik moest mezelf bevrijden. Uit zelfbehoud.”

Het was een tweede breuk, eerder al raakte haar vader totaal uit zicht. Terwijl haar ouders nog leefden, voelde zij zich wees. 'Ouderloos, leven zonder vangnet' is de titel van het boek dat Leontine over die ingrijpende ervaringen in haar leven heeft geschreven. „Niet om in de slachtofferrol te stappen, daar ben ik echt allergisch voor. Maar om anderen die met diezelfde dilemma's worstelen een steuntje in de rug te bieden.”

Want er rust nog een taboe op breken met je ouders, weet ze. „Het wordt gezien als *not done*. Het is daarom tijd dat mijn verhaal uit de rug te komt.”

Hutten

Tot haar veertiende kent Leontine een zorgeloze jeugd. Haar ouders lijken gelukkig getrouwd en zorgen goed voor haar en haar zes jaar oudere broer.

„We woonden in Den Haag. Ik hield van buiten spelen, van hutten bouwen en van mijn Barbies. Ik heb nog heel lang met Barbies

Leontine Reitsma, met in haar handen haar boek 'Ouderloos, leven zonder vangnet'. FOTO REDMOUSE

gespeeld, ben heel lang kind gebleven.”

Een bang kind, helaas. Want over het zorgeloze leven valt een niet te verdrijven schaduw. „Ik was altijd een vaderskind, hij was echt mijn held. Het was geen knuffelvader, maar wel een heel betrouwbare man die heel veel van de natuur hield. Net als ik. Elke zondag gingen we wandelen. Hij was ook een geboren verhalenverteller.”

Maar die verhalenverteller wordt in de zomer van 1980 heel stil en teruggetrokken. „Hij had een drukke baan, werkte als hoofdinspecteur verzekeringen bij Nationale Nederlanden. Er werd gedacht aan overspannenheid, hij kreeg een slaapkuur.”

Haar moeder besluit alleen met haar kinderen op vakantie te gaan. Het is het moment waarop haar vader doordraait. „Hij was bij vrienden in Brabant en is daar compleet gek geworden. Hij sloeg van alles kapot en kreeg hallucinaties, riep dat hij God was. Hij is daar direct opgenomen in een psychiatrische inrichting.”

De diagnose wordt gesteld. Leontine's vader, nota bene een overtuigd atheïst, lijdt aan godsdienstwaanzin en een bipolaire stoornis. Bij zo'n psychiatrische aandoening zijn er grote uitersten in stemmen en activiteit, van heel druk tot heel teruggetrokken, bijvoorbeeld.

Gebakje

Het lijkt na verloop van tijd beter te gaan met haar vader, hij mag af en toe naar huis. „Proefdraaien, dan kwam hij op zondag koffie drinken en een gebakje eten. Helemaal platgespoten.”

Als hij ook mag blijven overnachten, gaat het fout. De wakker geschrokken Leontine ziet hoe hij midden in de nacht met haar moeder in zijn armen voor een open raam staat. „Hij riep dat hij God was en mijn moeder Maria. Ik was doodsbang dat hij met haar naar beneden zou springen. Gelukkig bleef mijn moeder heel kalm en wist ze hem te bewegen haar op de grond te zetten.”

Leontine schrijft aangrijpend over haar gevoel als veertienjarige: „Die nacht zet ik voor het eerst een stoel tegen mijn deur aan, zodat ik kan horen of mijn vader binnenkomt. Ik lig die nacht klaarwakker en met een zwaar kloppend hart in mijn bed. Dit is het begin van een enorme angst voor mijn grote held: mijn vader.”

Ontsnappen

Angst die gevoeld wordt doordat hij geregeld uit de psychiatrische inrichting weet te ontsnappen. Hij

raakt dan in een psychose, weet niet meer wat werkelijkheid is en wat niet. En hij is agressief. Op een mooie zomeravond springt hij in de badplaats Kijkduin over auto's, vernielt ze, schreeuwt tegen passanten en valt ze lastig.

Haar moeder kan het niet meer aan en vraagt een scheiding aan. Met ingrijpende gevolgen. „De familie van vaderskant nam het haar heel kwalijk dat ze mijn zieke vader in de steek liet. Er was altijd veel gezelligheid met familie, maar

nen. Dan dreigde ze over het balkon te stappen. Ze was heel goed in emotionele chantage.”

Op haar dertigste komt de ommekeer, Leontine krijgt een burn-out. Ze gaat zelfstandig wonen, zal later via een brief alle contact met haar moeder verbreken. „Toen werd wel duidelijk dat ik wat met het verleden moest doen.” Ze zoekt contact met haar vader, die met behulp van medicijnen een leven buiten de inrichting is begonnen. Die eerste ontmoeting is een mislukking. „Ik zag een nerveuze, sigaretten rokende, oude man. Hij was als een vreemde. Ik dacht: je hebt me alleen maar last berekend, ga uit mijn leven.”

Zwanger

Tien jaar later, als ze zwanger is, voelt ze opnieuw de drang tot het leggen van contact. „Ook omdat ik diep in mijn hart nog steeds die angst voor hem had. Mijn vader was inmiddels hertrouwd. Ik zag een lieve man en pas toen besefte ik hoeveel hij had geleden en dat zijn kinderen van hem af waren genomen. Hij vertelde dat hij me veel brieven had geschreven. Die brieven heb ik nooit gezien. Hij liet een krantenknipseltje zien, helemaal verfrommeld, hij bewaarde het al jaren. Het ging over mij toen ik in het buitenland werkte.”

Het komt goed tussen vader en dochter. Hij is degene die erop aandringt dat ze na de bevalling wordt opgenomen om de postnatale depressie te beteugelen. Die diende zich al aan met een droom in het ziekenhuis. „Een nachtmerrie dat mijn moeder mijn kind wilde afpakken.”

Anderhalf jaar na het herstellen van de band overlijdt haar vader. In 2018 komt via haar broer, die altijd contact is blijven houden met zijn moeder, het bericht dat het met haar moeder heel slecht gaat. Leontine vraagt om een ontmoeting, ook omdat zij wil dat haar dochter oma ontmoet. Haar moeder houdt het af, maar stemt uiteindelijk toch toe. Het weerzien na negentien jaar wordt een debacle. „Er was totaal geen warmte. Mijn dochter zei ook: ik vind haar geen oma.”

Vechtscheiding

In de jaren durende vechtscheiding van haar ouders, groeit er een diepe afkeer jegens haar vader. „Mijn moeder sprak heel gemeen over hem, ik nam die wrok over. Ik geloofde haar blindelings, ik was zo gewend te volgen. Ik ben altijd een enorme braverik geweest, heel lang kind gebleven, nooit gepuurd. Haar invloed op mij was enorm groot. Ik heb tot mijn dertigste bij haar gewoond. Ik werkte als reisleidster in het buitenland, maar tussendoor was ik bij haar. Ze hield me klein, heeft me nooit voor vol aangezien. Ze was ook enorm jaloeus op mijn relaties met man-

„Mijn moeder hield me klein, heeft me nooit voor vol aangezien

dat viel helemaal weg. En mijn vader blokkeerde de huishoudrekening. Er was geen geld meer, we hebben dagenlang pannenkoeken gegeten, van meel aangengeld met water. Mijn vader wilde ook niet de aanvraag voor studiefinanciering van mijn broer tekenen. Daarom kreeg hij geen beurs. Het antiek thuis werd verkocht om aan studiegeld te komen.”

Dagboek

Na haar moeders dood krijgt ze van haar broer een envelop. „Met mijn naam erop. Er zat een dik dagboek van mijn moeder in, van A tot Z vol van verwijten richting mij. De haat sprong er vanaf. Ik wilde het eerst ritueel verbranden, maar ben het na een partijtje janhield nog eens gaan lezen.” „Mijn moeder vond echt dat ze het goed had gedaan, dat ze als een

Leontine Reitsma. „Mijn vader riep dat hij God was en mijn moeder Maria. Ik was doodsbang dat hij met haar naar beneden zou springen.” FOTO REDMOUSE

leeuw voor haar kinderen heeft gevochten. Ze voelde veel boosheid over wat er in haar leven was gebeurd. Ze had ook geen makkelijk leven. Ze was de een na jongste van twaalf kinderen, werd naar kostschool gestuurd omdat ze thuis geen raad met haar wisten. De katholieke familie liet haar vallen toen ze met mijn vader trouwde, haar ouders waren niet op de brui-loft.”

In haar dankwoord in het boek toont Leontine zich mild. „Rust zacht. Ik ben jullie dankbaar voor alle levenslessen.” zo richt zij zich tot haar ouders. Ze voelt geen

wrok. „Zeker niet. Mijn ouders hebben immers ook hun eigen verleden, tekortkomingen en wat al niet meer. En boos blijven, daar geloof ik niet in.”

Buitenboordbeugel

De bewogen geschiedenis met haar ouders is niet het enige drama in Leontine's leven. In het autobiografische boek, waarin zij zichzelf Soof noemt, verhaalt ze ook over de zelfdoding van haar beste vriendin en de pestiferen op school. „Ik ben roodhager, ik had een bril, en een enorme buitenboordbeugel en je kon me zo weglazen. Dan weet je

het wel.”

En dan is er nog de huidkanker, die zich voor het eerst openbaarde toen ze nog maar 25 jaar oud was. Een gevolg van het urenlang bakken in de zon in haar jeugd. „Want ik wilde bruin worden, net als mijn vriendinnen. In die jaren was er nog geen aandacht voor het gevaar van verbranden. Je lag daarna met komkommerschillen op je huid op de bank.”

Acht operaties

De huidkanker steekt steeds weer de kop op, ze wordt iedere drie maanden gecontroleerd en mijd

de zon. Ze heeft al veel operaties ondergaan. „Al acht keer aan mijn gezicht. Gelukkig herstelt mijn huid goed, zie je er niet veel van.”

Met haar boek hoopt ze te laten zien dat er veerkracht is. „En dus anderen te helpen die ouders los moeten laten.” Leontine werkt momenteel als communicatiemedewerker bij de gemeente Den Helder, maar is ook opgeleid tot yogadocente. „Ik ken iemand die aan healing doet, dat is een mooie combinatie met yoga. Ik denk erover om bijeenkomsten te houden, als een soort vervolg op het boek. Ergens op een mooie plek.”

Contact

Via haar website www.leontinereitsma.nl kan contact worden gelegd. Via die site is ook het boek te bestellen. Het boek telt 153 pagina's, kost €17,50 en is binnenkort ook bij boekhandels verkrijgbaar, ISBN 978-94-6406-862-7